

Ärende 12, beslut
2016-02-06

Kulturakademin Trappan

Bifogat återfinns information om *Kulturakademin Trappan*.

Styrelsen föreslår besluta:

Att i enlighet med ovanstående besluta ja eller nej till samverkan i Kulturakademin Trappan.

Göteborg 2016-05-24

Björn Sandmark

Vb: Reviderat PM samt tidplan, Kulturakademin Trappan ideell förening

Björn Sandmark

till:

Ann Jansson

2016-05-16 11:02

Göm detaljer

Från: Björn Sandmark/Stadsteatern/GBGStad

Till: Ann Jansson/Stadsteatern/GBGStad@GBG,

Historik: Meddelandet har besvarats.

3 Attachments

PM Ny associationsform Kulturakademin Trappan. SLUTLIG 20160502.pdf

Samverkansavtal Ny associationsform Kulturakademin Trappan. UTKAST 20160427.pdf

Stadgar Kulturakademin Trappan ideell förening. UTKAST 20160427.pdf

Här är underlaget om Trappan

Vänliga hälsningar

Björn Sandmark
 VD/CEO, Göteborgs Stadsteater
 Geschäftsführung, Göteborger Stadttheater
 Box 5094
 SE-402 22 Göteborg
 Tel: +46 (0) 31 708 70 10
 SMS: +46 (0)761-159159
 Fax: +46 (0) 31 708 70 01

bjorn.sandmark@stadsteatern.goteborg.se

Twitter: @BjornSandmark

Blogg: www.illyrien.se

Följ Teaterrummet, Göteborgs Stadsteaters samlingsplats för diskussion om teater och scenkonst på teaterrummet.se.

----- Vidarebefordrat av Björn Sandmark/Stadsteatern/GBGStad på 2016-05-16 11:01 -----

Från: Sofia Lubian <sofia.lubian@vgregion.se>

Till: Mikael Fellenius <mikael.fellenius@filmvast.se>, ronnie hallgren <ronnie.hallgren@opera.se>, "ida.ivarsson@regionteatervast.se" <ida.ivarsson@regionteatervast.se>, "susanna.dahlberg@regionteatervast.se" <susanna.dahlberg@regionteatervast.se>, Johan Nordin <Johan.Nordin@gso.se>, Sten Cranner <sten.cranner@gso.se>, "erika.strand@gso.se" <erika.strand@gso.se>, Björn Sandmark <bjorn.sandmark@stadsteatern.goteborg.se>, "Eva.Nyhammar@regionhalland.se" <Eva.Nyhammar@regionhalland.se>, "Marie.E.Jonsson@regionhalland.se" <Marie.E.Jonsson@regionhalland.se>, "maria.ericson@teaterhalland.se" <maria.ericson@teaterhalland.se>

Kopia: Svante Hjertén <Svante.Hjerten@garde.se>, Staffan Rydén <staffan.ryden@vgregion.se>

Datum: 2016-05-06 15:13

Ärende: Reviderat PM samt tidplan, Kulturakademin Trappan ideell förening

Hej,

Tack för er närvaro och bra möten under veckan.

Här kommer ett reviderat PM och övriga handlingar samt en kortfattad plan för processen fram till bildandet och den konstituerande stämman.

Analys, förankring, komplettering

Deadline 17/5

Vi ber er nu att analysera förslaget på samverkansavtal och stadgar. Återkom till Sofia Lubian med eventuella förslag på förändringar senast den 17/5.

Om ni under er förankringsprocess ser behov av ytterligare underlag för beslut meddelar ni detta till Sofia Lubian så snart som möjligt.

Undertecknande av samverkansavtal

Deadline 31/5

Undertecknas av bolagen på cirkulation, om möjligt.

Återkommer med särskild tidplan.

Beslut och förankring med samtliga bildare samt konstituerande stämma och styrelsemöte

Genomförs vid ett och samma möte under v. 26

Återkommer med förslag på datum

Vi står till ert förfogande vid behov av kompletteringar eller frågor.

Trevlig helg,

Hälsningar

Sofia

Sofia Lubian

Regionutvecklare kultur

Koncernavdelning kultur

Koncernkontoret

Västra Götalandsregionen

Mobil (+46) 0700-20 62 49

www.vgregion.se/kultur

Besöksadress: Södra Hamngatan 37-41, 411 06 Göteborg

Postadress: Västra Götalandsregionen, Koncernavdelning kultur

Regionens hus, 405 44 Göteborg

(Se bifogad fil: Stadgar Kulturakademin Trappan ideell förening. UTKAST 20160427.pdf)(Se bifogad fil: PM Ny associationsform Kulturakademin Trappan. SLUTLIG 20160502.pdf)(Se bifogad fil: Samverkansavtal Ny associationsform Kulturakademin Trappan. UTKAST 20160427.pdf)

GÄRDE WESSLAU

PM

ANGÅENDE: Ny associationsform för Kulturakademin Trappan
KLIENT: Västra Götalandsregionen Koncernavdelning kultur
DATUM: 27 april 2016

1 BAKGRUND

Under benämningen Kulturakademin Trappan, (Trappan), bedrivs en verksamhet som syftar till att erbjuda kompetensutveckling för professionella yrkesgrupper inom kulturområdena scenkonst, musik samt film och TV i Västsverige.

Västra Götalandsregionen Koncernavdelning kultur, (VGR), har givit Gärde Wesslau advokatbyrå i uppdrag att undersöka de rättsliga förutsättningarna för att bilda en ideell förening, som ska utgöra framtida huvudman för verksamheten. Med utgångspunkt i identifierade rättsliga förutsättningar ska även upprättas nödvändiga handlingar för bildandet och förvaltningen av en ideell förening.

Denna promemoria redovisar inledningsvis en kort bakgrundsbeskrivning av Trappans tillkomst samt nuvarande verksamhet och organisation. Därefter redovisas de rättsliga förutsättningarna för associationsformen *ideell förening* samt hur en sådan kan bildas för framtida verksamhet. Till denna promemoria har slutligen bilagts dels förslag på ett samverkansavtal, att ingås mellan bildarna av den ideella föreningen, dels ett förslag till stadgar för densamma. Promemorian listar även ett antal andra formella handlingar, nödvändiga för föreningens bildande.

1.1 Om Trappan

1.1.1 Verksamheten

Trappans verksamhet utgörs i huvudsak av kurs- och utbildningsverksamhet samt s.k. workshops. Verksamhetens målsättning är att vid varje tillfälle kunna erbjuda relevanta aktiviteter som leder till kompetensutveckling inom scenkonstens, musikens samt film och TV:s områden. Den kompetensutvecklande verksamheten utgår från Trappans devis "Rätt insats för rätt målgrupp vid rätt tillfälle".

Genus- och jämställdhetsperspektiven samt andra normkreativa perspektiv är centrala och är också integrerade i all verksamhet.

Trappan verkar i branscher som består av en stor andel tidsbegränsade uppdrag och arbetstillfällen. Antalet frilansande arbetare är stort i jämförelse med andra branscher. Av det följer att möjligheten att kompetensutveckla sig genom en tillsvidareanställning vid ett större företag, institution eller organisation är begränsade. Det är den rollen, som vanligen ligger hos en arbetsgivare, som Trappan till stor del har för kulturbranschen i Västsverige, men även till viss del också nationellt.

Trappans framtida verksamhet ska bidra till att stärka de professionellt verksammas konkurrenskraft och ställning, men även främja en ökning av antalet yrkesverksamma. I verksamheten ska, utöver den kompetensutveckling man idag redan bedriver, även kunna inrymmas t.ex. validering av utländska utbildningar, engagemang i projekt inom EU och annan internationell samverkan.

Trappans övergripande mål ska vara att utgöra en kompetens- och branschutvecklande funktion till nytta för branschens aktörer. Det är branschens behov som ska vara utgångspunkten för Trappans verksamhet. Däri ligger att Trappan även ska bedriva en löpande omvärldsbevakning och dialog med branschen.

1.1.2 Bakgrund

Till grund för Trappans tillkomst låg bl.a. resultatet av en förstudie som Västra Götalandsregionens kulturnämnd beviljade medel till år 2002. Den genomförda

GÄRDE WESSLAU

förstudien följdes av ytterligare en utredning, finansierad av Svenska ESF-rådet (Europeiska Socialfonden), och år 2004 inleddes verksamheten. Det gjordes inom ramen för ett s.k. Växtkraft Mål 3-projekt, där utöver ESF, även Arbetsförmedlingen Kultur och Västra Götalandsregionens kultur- och regionsutvecklingsnämnder var finansiärer. Även ett antal kulturinstitutioner och högskolor i regionen lämnade bidrag till verksamheten. Den konstruktionen gällde fram till år 2007, då VGR och ett antal kulturinstitutioner i regionen och Region Halland övertog ansvaret att finansiera verksamheten.

1.1.3 Organisation

Trappans huvudman har skiftat över tid, men från år 2013 fram till och med år 2015, genom en överenskommelse med scenkonstens samarbetsorganisation Teaterunionen, har huvudmannaskapet legat hos Teaterunionen. Trappans verksamhet har därunder bedrivits relativt självständigt, men det är Teaterunionen som formellt har ansvarat för Trappans löpande förvaltning och även varit, och alltså är, arbetsgivare för anställd personal. När överenskommelsen upphörde vid årsskiftet 2015/2016, avtalades om en förlängning av huvudmannaskapet, att gälla ytterligare sex månader, dvs. till och med den 30 juni 2016.

Det strategiska ansvaret för Trappans verksamhet är organiserat genom en relativt stor ledningsgrupp. Gruppen utgörs av representanter för kulturinstitutioner, organisationer, högskolor och myndigheter - alla med ett professionellt intresse av en god kompetensutveckling av relevanta yrkeskategorier i regionen. Ledningsgruppen utgör en viktig referensgrupp när det gäller utformning av verksamhetens erbjudande till målgrupperna, och det är genom dess breda sammansättning som det säkerställs att branschens aktörer får den kompetensutveckling som vid varje tillfälle efterfrågas. Den dagliga verksamheten bedrivs av tre personer; en deltidsanställd ordförande, en verksamhetsledare samt en kurskoordinator, båda heltidsanställda.

2 OM IDEELL FÖRENING

Gärde Wesslau har i uppdrag att redogöra för förutsättningarna för bildandet av en ideell förening för Trappans framtida verksamhet. Uppdraget omfattar inte att utreda alternativa associationsformer. Här nedan redogörs i huvuddrag för de rättsliga förutsättningarna som omgärdar en ideell förening.

2.1 Regelverket för ideell förening

Till skillnad från i fallet med en ekonomisk förening finns det ingen lag som reglerar ideella föreningar. I första hand regleras dessa istället av de stadgar som dess medlemmar antagit. Stadgarna kompletteras av den praxis som utvecklats i den enskilda föreningen. Därutöver kan man även söka stöd från regelverket för de övriga associationsformerna. Det finns också ett antal allmänt gällande associationsrättsliga principer som är generellt tillämpliga för alla associationer. Exempel på sådana är associationers bundenhet vid sina ändamål och deras skyldighet att iaktta likhetsgrundsatsen och generalklausulen, som anger att alla medlemmar ska behandlas lika respektive att ingen medlem får ges en otillbörlig fördel på bekostnad av annan medlem eller föreningen. Därutöver är rättspraxis en viktig rättskälla.

2.2 Utgångspunkter inför bildandet

Utgångspunkten för bildandet av en ideell förening är naturligtvis ändamålet med den planerade verksamheten. Centrala frågeställningar att beakta är då; frågan om "ägarkrets" (medlemmar), frågan om styrning och förvaltning, samt frågan om föreningens respektive medlemmarnas ansvar.

2.2.1 Ägare och styrning

Frågan om ägare är något missvisande när det gäller ideell förening, eftersom den inte har någon ägare i juridisk mening, utan tillhör medlemmarna. Det är medlemmarna som beslutar vem som kan bli medlem genom att reglera förutsättningarna för det i stadgarna.

GÄRDE WESSLAU

Det är även medlemmarna som bestämmer hur föreningen ska förvaltas, och vanligen tillsätts en styrelse för det. Vad man reglerar i föreningens stadgar är således avgörande för att uppnå den "ägarkrets" och styrning man önskar. I det sammanhanget är det även viktigt att reglera förutsättningarna för stadgeändring.

I anslutning till ägar- och styrningsfrågor kan, vad gäller frågan om finansieringen av verksamheten, nämnas något om medlemmarnas eventuella ansvar för det.

Medlemmarna är med automatik inte ansvariga för den ideella föreningens finansiella ställning. Det är emellertid inget som hindrar att i stadgarna reglera sådana åtaganden.

2.2.2 Ansvar

En ideell förening är en egen juridisk person som svarar för sina egna åtaganden. Det är styrelsen som svarar för föreningens organisation och förvaltning av dess angelägenheter. Det är också styrelsen som svarar för föreningen i relation till tredje man. Det innebär att en förening eller dess styrelse aldrig kan binda den enskilda medlemmen vid viss rättshandling. Skulle styrelsen handla utanför sin behörighet, blir en ideell förening inte bunden vid det. Dock, om styrelsen handlar inom sin behörighet, men utanför sin befogenhet (t.ex. i strid med instruktion från föreningsstämman), blir föreningen bunden om tredje man har varit i god tro.

Ideella föreningar omfattas av den allmänna straffrättsliga regleringen. Det innebär att reglerna om t.ex. skattebrott och bokföringsbrott träffar den ideella föreningen.

Gällande frågan om skadeståndskrav så kan det utgå om de som fullgör uppdrag för föreningen uppsåtligt eller av oaktsamhet missköter uppdrag och det har lett till att föreningen lidit skada. Detta gäller i första hand styrelseledamöter och revisor.

Medlemmar och tredje män saknar i regel möjlighet att få skadestånd då styrelseledamot eller revisor satt sig över föreningens regler och förorsakat skada. Det beror på att svensk skadeståndsrätt som huvudregel endast medger skadestånd mellan parter som ingått någon form av avtal. Vid den andra situationen, det s.k. utomobligatoriska förhållandet, förutsätts att det är fråga om en brottslig handling för att man ska kunna begära skadestånd.

GÄRDE WESSLAU

2.2.3 Verksamhetens art

Till skillnad från andra associationsformer syftar den ideella föreningen sällan till att generera ekonomisk vinst. Här ligger f.ö. den stora skillnaden mellan ekonomisk förening och ideell förening i det att den förstnämnda har ett lagstadgat krav att genom ekonomisk verksamhet främja medlemmarnas ekonomiska intressen. En förening som saknar något av de båda kriterierna *främjande av medlemmarnas ekonomiska intressen* respektive *ekonomisk verksamhet*, är med automatik en ideell förening. Den ideella föreningen kan således vara en som;

- varken har som ändamål att ägna sig åt att främja medlemmarnas ekonomiska intressen eller åt ekonomisk verksamhet, eller
- har som ändamål att ägna sig åt att främja medlemmarnas ekonomiska intressen, men inte gör det genom ekonomisk verksamhet, eller
- som visserligen ägnar sig åt ekonomisk verksamhet, men som inte gör det för att främja medlemmarnas ekonomiska intressen.

Det ändamål och den verksamhet som planeras för Trappans ideella förening, bör inte riskera att klassificeras som en ekonomisk förening. Den omsättning som kan komma att faktureras för kurser och utbildningar kommer, såvitt Gärde Wesslau förstått, inte innebära sådana belopp att verksamheten kommer att generera en vinst. Istället är dessa intäkter ett bidrag till den totala kostnaden att driva verksamheten som sådan. Därmed främjas verksamhetens ekonomi, men väl inte dess medlemmars.

2.3 Bildandet

En ideell förening bildas genom att två eller flera fysiska eller juridiska personer går samman i en förening. Denna överenskommelse om att samverka kring ett gemensamt ändamål, (ett muntligt eller skriftligt samverkansavtal), ska ha formaliserats i stadgar för föreningen. Stadgarna ska innehålla uppgift om föreningens namn och ändamål. De ska även innehålla bestämmelser hur beslut i föreningens angelägenheter ska fattas. Stadgarna bör sedan även innehålla bestämmelser om föreningens högsta beslutande

GÄRDE WESSLAU

organ samt kravet på en styrelse som kan företräda föreningen i förhållandet till tredje man.

När dessa krav är uppfyllda är föreningen en egen juridisk person, som i princip svarar för sina egna förpliktelser.

Någon registrering sker normalt inte av ideell förening. Dock, om föreningen avser att bedriva näringsverksamhet, blir reglerna i handelsregisterlagen tillämpliga. I det fallet uppstår även en skyldighet att upprätta årsredovisning.

2.4 Medlemskap

Det finns ingen allmän rättighet att bli medlem i en ideell förening – det avgörs av föreningen. Högsta domstolen har tidigare slagit fast att en rätt till medlemskap kan föreligga om detta är av stor betydelse för någons försörjning. Därtill finns lagstöd mot diskriminering på grund av ett antal olika grunder däribland kön, etnisk tillhörighet och religion.

Rätten att träda ur en förening är fri, men i stadgarna kan regleras uppsägningsfrister som utträdande medlem har att beakta. Vad gäller rätten att utesluta medlem, så utvisar praxis i Högsta domstolen att man dragit sig för att åsidosätta föreningars egna ställningstaganden i saken. Det finns avgöranden där så likväl har skett, men det har då berört rätten för fysiker att t.ex. ha kvar ett medlemskap i en fackförening.

Någon rätt att få ut andel av föreningens tillgångar vid utträde finns inte.

2.5 Organisation

Den ideella föreningens högsta beslutande organ är föreningsstämman. Eftersom föreningen är en juridisk person, som måste kunna företrädas i förhållande till tredje man, bör det finnas en styrelse. Beroende på verksamhetens art och omfattning, brukar det ibland även finnas en revisor. Det kan även motiveras av att medlemmarna i en ideell förening inte har rätt att själva gå in och kontrollera hur styrelsen sköter sina uppgifter och hur föreningens ekonomiska ställning är.

GÄRDE WESSLAU

2.5.1 Föreningsstämman

Det är endast frågor som ska behandlas vid föreningsstämman som enskilda medlemmar har möjlighet att påverka beslutsfattandet. Om inget anges i stadgarna, är det som huvudregel endast stadgeändringar som blir föremål för den enskilde medlemmens möjlighet att delta i beslutet. Det kan emellertid vara motiverat att i stadgarna ange andra frågor som ska beslutas av medlemskollektivet. Exempel på sådana kan vara frågan om medlemsavgift, tillsättande av styrelsen, ansvarsfrihet för styrelsen samt disposition av eventuell vinst. Här förtjänar uppmärksammas att vinst i en ideell förening inte får delas ut till medlemmarna, om den är resultatet av ekonomisk verksamhet. Föreningen övergår då till att vara en oregistrerad ekonomisk förening. Vidare bör i stadgarna även regleras huruvida medlemmarna vid föreningsstämman kan företrädas av befullmäktigat ombud.

2.5.2 Styrelsen

Det finns ingen regel för hur många ledamöter som en styrelse ska ha. Inte heller är det reglerat hur länge ledamöter ska inneha uppdraget. Det är istället så att ledamöter har rätt att avgå i förtid om de önskar.

Styrelsen svarar för föreningens organisation och förvaltningen av dess angelägenheter. Att sitta i styrelsen innebär att man åtar sig ett s.k. sysslomannaskap. Det är styrelsen som företräder föreningen i förhållande till tredje man. Med undantag för de ideella föreningar som är skyldiga att registreras i handelsregistret, gäller att man styrker styrelsens rätt att företräda föreningen på annat sätt, lämpligen genom kopior på protokollsbeslut vid stämma och/eller styrelsemöte.

Styrelsens beslutförhet kan, och bör, regleras i stadgarna.

2.5.3 Revisor och årsredovisning

Eftersom medlemmarna i en ideell förening inte har rätt att granska styrelsens arbete och dess ekonomiska ställning, kan det vara lämpligt att i stadgarna reglera att föreningen ska ha en revisor. I vissa fall finns också krav på att föreningen har en revisor. Det gäller t.ex.

GÄRDE WESSLAU

förening med tillgångar större än 1,5 mkr, förening som driver näringsverksamhet och förening som är moderföretag i en koncern.

Under vissa omständigheter är en ideell förening även skyldig att avge årsredovisning, i enlighet med reglerna i årsredovisningslagen. Det rör i korthet föreningar som över tid haft många, (50), anställda, en stor balansomslutning och nettoomsättning.

Även om Trappans blivande ideella förening inte synes kräva auktoriserad revisor, rekommenderas att det i stadgarna anges att sådan ska utses. Ett centralt skäl för det är att bildarna och även verksamhetens framtida bidragsgivare är tänkta att vara offentliga organ, av vilket följer ett behov av god förvaltning och möjlighet till granskning av verksamheten.

2.5.4 Förenings upphörande

En ideell förening kan upphöra antingen genom att den likviderar sig själv eller genom att den försätts i konkurs. Det är medlemmarna som beslutar om likvidation och det är därför lämpligt att reglera i stadgarna hur det ska ske, däribland beslutsförheten för sådant beslut samt vad som ska göras med eventuella tillgångar då föreningens alla skulder betalats.

3 OFFENTLIGRÄTTSLIGA ASPEKTER PÅ VÄSTRA GÖTALANDSREGIONENS ÅTAGANDE

3.1 Kommunala kompetensen

VGR har för avsikt att, genom något av dess helägda aktiebolag, vara en av bildarna och medlemmarna i den planerade föreningen. Det reser frågan huruvida åtagandet är förenligt med kommunallagens regler om den kommunala kompetensen. Vad gäller huruvida VGR kan engagera sig i den planerade verksamheten som sådan, är det Gärde Wesslaus bedömning att det inte föreligger några hinder för det. Den planerade

GÄRDE WESSLAU

verksamheten syftar till, som Gärde Wesslau förstått det, att dels bidra till att ett inte obetydligt kollektiv av yrkesverksamma regioninvånare ges en möjlighet att stärka sin kompetens och därmed attraktionskraft- både för den enskilde men även för branschen i regionen som helhet. Utöver denna arbetsmarknadsmässiga aspekt har VGR, som Gärde Wesslau bedömer det, även anledning att engagera sig ur en kulturpolitisk aspekt. VGR har såväl ett statligt som regionalt uppdrag att verka för en utveckling av kulturen i sin region. Att då arbeta tillsammans med kulturinstitutionerna i regionen, för att bereda dem tillgång till rätt kompetens och därmed främja deras verksamheter, torde vara i linje med VGR:s lagenliga kompetens.

3.2 Offentlig verksamhet genom ideell förening

Den planerade verksamheten ska bedrivas genom en ideell förening och frågan är huruvida den associationsformen är tillåten för offentlig verksamhet. Offentlig verksamhet bedrivs vanligen i förvaltningsform eller genom aktiebolag. Det finns emellertid inte något förbud mot att bedriva offentlig verksamhet även i annan associationsform. Möjligen är, jämte förvaltningsformen, aktiebolaget till sin konstruktion som huvudregel en mer lämplig form, men den verksamhet som planeras för Trappans vidkommande, kan enligt vår bedömning väl bedrivas genom ideell förening.

I egenskap av offentligt organ bör de som ska utgöra bildare och medlem i föreningen, vara noga med att i beslutsunderlag beskriva det övergripande syftet med engagemanget – såsom t.ex. VGR gör genom att tilldela kulturpolitiska uppdrag, så att detta kan förklaras för region- och kommuninvånarna. Detsamma gäller den löpande förvaltningen av verksamheten, så att invånarna även kan värdera utfallet av den avsedda effekten.

3.3 Lokaliseringsprincipen

VGR har informerat att Trappans framtida verksamhet ska bedrivas i samarbete med institutioner i annan region än den egna. Det aktualiserar den kommunalrättsliga lokaliseringsprincipen, som innebär att en kommun, (eller region), endast får ägna sig åt

GÄRDE WESSLAU

verksamhet inom dess egna geografiska gränser. Principen skulle kunna utläsas som att ett regionöverskridande samarbete kring Trappans verksamhet inte skulle vara tillåtet. Så är emellertid inte fallet. Ett samarbete över gränserna är tillåtet om det är till övergripande nytta för de egna invånarna. Det föreligger inte heller något hinder att samverkande kommuner eller regioner samäger verksamhet eller tillsammans utgör medlemmar i en ideell förening.

4 BILDANDET AV DEN IDEELLA FÖRENINGEN FÖR TRAPPAN

4.1 Tillvägagångsätt

Bildandet av en ideell förening för Trappans verksamhet bör inledas med en identifiering av bildarna samt formellt beslut från dessa att utgöra bildarna.

Gärde Wesslau har vid samtal med företrädare för VGR och med företrädare för Trappan, förstått att det är önskvärt att bildarna utgörs av organisationer som har ett direkt intresse för verksamheten och som också kan se medlemskapet som ett främjande av den egna verksamheten. Utöver de av Västra Götalandsregionen helägda bolagen Göteborgsoperan AB, Göteborgs Symfoniker AB, och Film i Väst AB samt det majoritetsägda bolaget Regionteater Väst AB, (9 % ägs av Uddevalla kommun), har även nämnts Göteborgs Stadsteater AB samt Region Halland, genom något av dess relevanta aktiebolag. Vidare har framkommit att Göteborgs universitet, genom Högskolan för scen och musik eller Akademin Valand samt Högskolan Väst är viktiga intressenter. I tillägg till nämnda krets av potentiella bildare och medlemmar har framförts vikten av att ha en löpande dialog kring verksamhetens strategiska inriktning med berörda fackförbund, frigrupsorganisationer och Arbetsförmedlingen Kultur och Media.

När bildarkretsen, och därmed även föreningens medlemskrets, är bestämd bör parterna ingå ett samverkansavtal, vari parterna förpliktar sig att tillsammans bilda den ideella föreningen. Avtalet ska även ange ändamålet med samarbetet och reglera parternas åtaganden.

GÄRDE WESSLAU

Med utgångspunkt i samverkansavtalet kan föreningen bildas och stadgar upprättas. När stadgarna är upprättade ska en konstituerande föreningsstämma genomföras, vid vilken medlemmarna utser ordförande och ledamöter till styrelsen.

Även styrelsen bör konstituera sig vid ett första styrelsemöte. Styrelsen bör upprätta styrande dokument såsom arbetsordning för styrelsen samt arbets- och attestinstruktion för verksamhetsansvarig.

4.1.1 Bildandet i korthet:

1. Identifiera bildarna.
2. Ingå samverkansavtal.
3. Upprätta stadgar.
4. Konstituerande föreningsstämma, inkl. val av styrelse.
5. Konstituerande styrelsemöte

4.2 Bildandehandlingar

Gärde Wesslau har till stöd för bildandet upprättat följande skriftliga handlingar:

- Denna promemoria - till stöd för processen och upprättande av eventuella tjänsteutlåtanden m.m.
- Förslag till samverkansavtal.
- Förslag till stadgar.
- Mall på fullmakter för bildarnas ställföreträdare.
- Förslag till protokoll från konstituerande föreningsstämma.

GÄRDE WESSLAU

- Protokoll från konstituerande styrelsemöte.

Så snart styrelsen konstituerats bör den upprätta en arbetsordning för styrelsen samt arbets-och attestinstruktion för verksamhetens chef.

5 AVSLUTANDE KOMMENTARER

Inför bildandet av den ideella föreningen bör även en överenskommelse med Teaterunionen förhandlas fram avseende eventuella tillgångar och skulder hänförliga Trappan. I det sammanhanget bör även regleras ägande- och nyttjanderätt till eventuella varumärken och andra immateriella tillgångar.

Vidare bör uppmärksammas att Gärde Wesslaus uppdrag inte har omfattat en skatterättslig analys av den ideella föreningens verksamhet. En sådan kan eventuellt vara motiverad, och då med fokus på förutsättningarna avseende mervärdesskatt.

Roland Adrell

Svante Hjertén

GÄRDE WESSLAU

PM

ANGÅENDE: Ny associationsform för Kulturakademien Trappan
KLIENT: Västra Götalandsregionen Koncernavdelning kultur
DATUM: 27 april 2016

1 BAKGRUND

Under benämningen Kulturakademien Trappan, (Trappan), bedrivs en verksamhet som syftar till att erbjuda kompetensutveckling för professionella yrkesgrupper inom kulturområdena scenkonst, musik samt film och TV i Västsverige.

Västra Götalandsregionen Koncernavdelning kultur, (VGR), har givit Gärde Wesslau advokatbyrå i uppdrag att undersöka de rättsliga förutsättningarna för att bilda en ideell förening, som ska utgöra framtida huvudman för verksamheten. Med utgångspunkt i identifierade rättsliga förutsättningar ska även upprättas nödvändiga handlingar för bildandet och förvaltningen av en ideell förening.

Denna promemoria redovisar inledningsvis en kort bakgrundsbeskrivning av Trappans tillkomst samt nuvarande verksamhet och organisation. Därefter redovisas de rättsliga förutsättningarna för associationsformen *ideell förening* samt hur en sådan kan bildas för framtida verksamhet. Till denna promemoria har slutligen bilagts dels förslag på ett samverkansavtal, att ingås mellan bildarna av den ideella föreningen, dels ett förslag till stadgar för densamma. Promemorian listar även ett antal andra formella handlingar, nödvändiga för föreningens bildande.

1.1 Om Trappan

1.1.1 Verksamheten

Trappans verksamhet utgörs i huvudsak av kurs- och utbildningsverksamhet samt s.k. workshops. Verksamhetens målsättning är att vid varje tillfälle kunna erbjuda relevanta aktiviteter som leder till kompetensutveckling inom scenkonstens, musikens samt film och TV:s områden. Den kompetensutvecklande verksamheten utgår från Trappans devis "Rätt insats för rätt målgrupp vid rätt tillfälle".

Genus- och jämställdhetsperspektiven samt andra normkreativa perspektiv är centrala och är också integrerade i all verksamhet.

Trappan verkar i branscher som består av en stor andel tidsbegränsade uppdrag och arbetstillfällen. Antalet frilansande arbetare är stort i jämförelse med andra branscher. Av det följer att möjligheten att kompetensutveckla sig genom en tillsvidareanställning vid ett större företag, institution eller organisation är begränsade. Det är den rollen, som vanligen ligger hos en arbetsgivare, som Trappan till stor del har för kulturbranschen i Västsverige, men även till viss del också nationellt.

Trappans framtida verksamhet ska bidra till att stärka de professionellt verksammas konkurrenskraft och ställning, men även främja en ökning av antalet yrkesverksamma. I verksamheten ska, utöver den kompetensutveckling man idag redan bedriver, även kunna inrymmas t.ex. validering av utländska utbildningar, engagemang i projekt inom EU och annan internationell samverkan.

Trappans övergripande mål ska vara att utgöra en kompetens- och branscutvecklande funktion till nytta för branschens aktörer. Det är branschens behov som ska vara utgångspunkten för Trappans verksamhet. Däri ligger att Trappan även ska bedriva en löpande omvärldsbevakning och dialog med branschen.

1.1.2 Bakgrund

Till grund för Trappans tillkomst låg bl.a. resultatet av en förstudie som Västra Götalandsregionens kulturnämnd beviljade medel till år 2002. Den genomförda

förstudien följdes av ytterligare en utredning, finansierad av Svenska ESF-rådet (Europeiska Socialfonden), och år 2004 inleddes verksamheten. Det gjordes inom ramen för ett s.k. Växtkraft Mål 3-projekt, där utöver ESF, även Arbetsförmedlingen Kultur och Västra Götalandsregionens kultur- och regionsutvecklingsnämnder var finansiärer. Även ett antal kulturinstitutioner och högskolor i regionen lämnade bidrag till verksamheten. Den konstruktionen gällde fram till år 2007, då VGR och ett antal kulturinstitutioner i regionen och Region Halland övertog ansvaret att finansiera verksamheten.

1.1.3 Organisation

Trappans huvudman har skiftat över tid, men från år 2013 fram till och med år 2015, genom en överenskommelse med scenkonstens samarbetsorganisation Teaterunionen, har huvudmannaskapet legat hos Teaterunionen. Trappans verksamhet har därunder bedrivits relativt självständigt, men det är Teaterunionen som formellt har ansvarat för Trappans löpande förvaltning och även varit, och alljämt är, arbetsgivare för anställd personal. När överenskommelsen upphörde vid årsskiftet 2015/2016, avtalades om en förlängning av huvudmannaskapet, att gälla ytterligare sex månader, dvs. till och med den 30 juni 2016.

Det strategiska ansvaret för Trappans verksamhet är organiserat genom en relativt stor ledningsgrupp. Gruppen utgörs av representanter för kulturinstitutioner, organisationer, högskolor och myndigheter – alla med ett professionellt intresse av en god kompetensutveckling av relevanta yrkeskategorier i regionen. Ledningsgruppen utgör en viktig referensgrupp när det gäller utformning av verksamhetens erbjudande till målgrupperna, och det är genom dess breda sammansättning som det säkerställs att branschens aktörer får den kompetensutveckling som vid varje tillfälle efterfrågas. Den dagliga verksamheten bedrivs av tre personer; en deltidsanställd ordförande, en verksamhetsledare samt en kurskoordinator, båda heltidsanställda.

2 OM IDEELL FÖRENING

Gärde Wesslau har i uppdrag att redogöra för förutsättningarna för bildandet av en ideell förening för Trappans framtida verksamhet. Uppdraget omfattar inte att utreda alternativa associationsformer. Här nedan redogörs i huvuddrag för de rättsliga förutsättningarna som omgärdar en ideell förening.

2.1 Regelverket för ideell förening

Till skillnad från i fallet med en ekonomisk förening finns det ingen lag som reglerar ideella föreningar. I första hand regleras dessa istället av de stadgar som dess medlemmar antagit. Stadgarna kompletteras av den praxis som utvecklats i den enskilda föreningen. Därutöver kan man även söka stöd från regelverket för de övriga associationsformerna. Det finns också ett antal allmänt gällande associationsrättsliga principer som är generellt tillämpliga för alla associationer. Exempel på sådana är associationers bundenhet vid sina ändamål och deras skyldighet att iaktta likhetsgrundsatsen och generalklausulen, som anger att alla medlemmar ska behandlas lika respektive att ingen medlem får ges en otillbörlig fördel på bekostnad av annan medlem eller föreningen. Därutöver är rättspraxis en viktig rättskälla.

2.2 Utgångspunkter inför bildandet

Utgångspunkten för bildandet av en ideell förening är naturligtvis ändamålet med den planerade verksamheten. Centrala frågeställningar att beakta är då; frågan om "ägarkrets" (medlemmar), frågan om styrning och förvaltning, samt frågan om föreningens respektive medlemmarnas ansvar.

2.2.1 Ägare och styrning

Frågan om ägare är något missvisande när det gäller ideell förening, eftersom den inte har någon ägare i juridisk mening, utan tillhör medlemmarna. Det är medlemmarna som beslutar vem som kan bli medlem genom att reglera förutsättningarna för det i stadgarna.

GÄRDE WESSLAU

Det är även medlemmarna som bestämmer hur föreningen ska förvaltas, och vanligen tillsätts en styrelse för det. Vad man reglerar i föreningens stadgar är således avgörande för att uppnå den "ägarkrets" och styrning man önskar. I det sammanhanget är det även viktigt att reglera förutsättningarna för stadgeändring.

I anslutning till ägar- och styrningsfrågor kan, vad gäller frågan om finansieringen av verksamheten, nämnas något om medlemmarnas eventuella ansvar för det.

Medlemmarna är med automatik inte ansvariga för den ideella föreningens finansiella ställning. Det är emellertid inget som hindrar att i stadgarna reglera sådana åtaganden.

2.2.2 Ansvar

En ideell förening är en egen juridisk person som svarar för sina egna åtaganden. Det är styrelsen som svarar för föreningens organisation och förvaltning av dess angelägenheter. Det är också styrelsen som svarar för föreningen i relation till tredje man. Det innebär att en förening eller dess styrelse aldrig kan binda den enskilda medlemmen vid viss rättshandling. Skulle styrelsen handla utanför sin behörighet, blir en ideell förening inte bunden vid det. Dock, om styrelsen handlar inom sin behörighet, men utanför sin befogenhet (t.ex. i strid med instruktion från föreningsstämman), blir föreningen bunden om tredje man har varit i god tro.

Ideella föreningar omfattas av den allmänna straffrättsliga regleringen. Det innebär att reglerna om t.ex. skattebrott och bokföringsbrott träffar den ideella föreningen.

Gällande frågan om skadeståndskrav så kan det utgå om de som fullgör uppdrag för föreningen uppsåtligt eller av oaktsamhet missköter uppdrag och det har lett till att föreningen lidit skada. Detta gäller i första hand styrelseledamöter och revisor.

Medlemmar och tredje män saknar i regel möjlighet att få skadestånd då styrelseledamot eller revisor satt sig över föreningens regler och förorsakat skada. Det beror på att svensk skadeståndsrätt som huvudregel endast medger skadestånd mellan parter som ingått någon form av avtal. Vid den andra situationen, det s.k. utomobligatoriska förhållandet, förutsätts att det är fråga om en brottslig handling för att man ska kunna begära skadestånd.

2.2.3 Verksamhetens art

Till skillnad från andra associationsformer syftar den ideella föreningen sällan till att generera ekonomisk vinst. Här ligger f.ö. den stora skillnaden mellan ekonomisk förening och ideell förening i det att den förstnämnda har ett lagstadgat krav att genom ekonomisk verksamhet främja medlemmarnas ekonomiska intressen. En förening som saknar något av de båda kriterierna *främjande av medlemmarnas ekonomiska intressen* respektive *ekonomisk verksamhet*, är med automatik en ideell förening. Den ideella föreningen kan således vara en som;

- varken har som ändamål att ägna sig åt att främja medlemmarnas ekonomiska intressen eller åt ekonomisk verksamhet, eller
- har som ändamål att ägna sig åt att främja medlemmarnas ekonomiska intressen, men inte gör det genom ekonomisk verksamhet, eller
- som visserligen ägnar sig åt ekonomisk verksamhet, men som inte gör det för att främja medlemmarnas ekonomiska intressen.

Det ändamål och den verksamhet som planeras för Trappans ideella förening, bör inte riskera att klassificeras som en ekonomisk förening. Den omsättning som kan komma att faktureras för kurser och utbildningar kommer, såvitt Gärde Wesslau förstått, inte innebära sådana belopp att verksamheten kommer att generera en vinst. Istället är dessa intäkter ett bidrag till den totala kostnaden att driva verksamheten som sådan. Därmed främjas verksamhetens ekonomi, men väl inte dess medlemmars.

2.3 Bildandet

En ideell förening bildas genom att två eller flera fysiska eller juridiska personer går samman i en förening. Denna överenskommelse om att samverka kring ett gemensamt ändamål, (ett muntligt eller skriftligt samverkansavtal), ska ha formaliserats i stadgar för föreningen. Stadgarna ska innehålla uppgift om föreningens namn och ändamål. De ska även innehålla bestämmelser hur beslut i föreningens angelägenheter ska fattas. Stadgarna bör sedan även innehålla bestämmelser om föreningens högsta beslutande

organ samt kravet på en styrelse som kan företräda föreningen i förhållandet till tredje man.

När dessa krav är uppfyllda är föreningen en egen juridisk person, som i princip svarar för sina egna förpliktelser.

Någon registrering sker normalt inte av ideell förening. Dock, om föreningen avser att bedriva näringsverksamhet, blir reglerna i handelsregisterlagen tillämpliga. I det fallet uppstår även en skyldighet att upprätta årsredovisning.

2.4 Medlemskap

Det finns ingen allmän rättighet att bli medlem i en ideell förening – det avgörs av föreningen. Högsta domstolen har tidigare slagit fast att en rätt till medlemskap kan föreligga om detta är av stor betydelse för någons försörjning. Därtill finns lagstöd mot diskriminering på grund av ett antal olika grunder däribland kön, etnisk tillhörighet och religion.

Rätten att träda ur en förening är fri, men i stadgarna kan regleras uppsägningsfrister som utträdande medlem har att beakta. Vad gäller rätten att utesluta medlem, så utvisar praxis i Högsta domstolen att man dragit sig för att åsidosätta föreningars egna ställningstaganden i saken. Det finns avgöranden där så likväl har skett, men det har då berört rätten för fysiker att t.ex. ha kvar ett medlemskap i en fackförening.

Någon rätt att få ut andel av föreningens tillgångar vid utträde finns inte.

2.5 Organisation

Den ideella föreningens högsta beslutande organ är föreningsstämman. Eftersom föreningen är en juridisk person, som måste kunna företrädas i förhållande till tredje man, bör det finnas en styrelse. Beroende på verksamhetens art och omfattning, brukar det ibland även finnas en revisor. Det kan även motiveras av att medlemmarna i en ideell förening inte har rätt att själva gå in och kontrollera hur styrelsen sköter sina uppgifter och hur föreningens ekonomiska ställning är.

2.5.1 Föreningsstämman

Det är endast frågor som ska behandlas vid föreningsstämman som enskilda medlemmar har möjlighet att påverka beslutsfattandet. Om inget anges i stadgarna, är det som huvudregel endast stadgeändringar som blir föremål för den enskilde medlemmens möjlighet att delta i beslutet. Det kan emellertid vara motiverat att i stadgarna ange andra frågor som ska beslutas av medlemskollektivet. Exempel på sådana kan vara frågan om medlemsavgift, tillsättande av styrelsen, ansvarsfrihet för styrelsen samt disposition av eventuell vinst. Här förtjänar uppmärksammas att vinst i en ideell förening inte får delas ut till medlemmarna, om den är resultatet av ekonomisk verksamhet. Föreningen övergår då till att vara en oregistrerad ekonomisk förening. Vidare bör i stadgarna även regleras huruvida medlemmarna vid föreningsstämman kan företrädas av befullmäktigat ombud.

2.5.2 Styrelsen

Det finns ingen regel för hur många ledamöter som en styrelse ska ha. Inte heller är det reglerat hur länge ledamöter ska inneha uppdraget. Det är istället så att ledamöter har rätt att avgå i förtid om de önskar.

Styrelsen svarar för föreningens organisation och förvaltningen av dess angelägenheter. Att sitta i styrelsen innebär att man åtar sig ett s.k. sysslomannaskap. Det är styrelsen som företräder föreningen i förhållande till tredje man. Med undantag för de ideella föreningar som är skyldiga att registreras i handelsregistret, gäller att man styrker styrelsens rätt att företräda föreningen på annat sätt, lämpligen genom kopior på protokollsbeslut vid stämma och/eller styrelsemöte.

Styrelsens beslutförhet kan, och bör, regleras i stadgarna.

2.5.3 Revisor och årsredovisning

Eftersom medlemmarna i en ideell förening inte har rätt att granska styrelsens arbete och dess ekonomiska ställning, kan det vara lämpligt att i stadgarna reglera att föreningen ska ha en revisor. I vissa fall finns också krav på att föreningen har en revisor. Det gäller t.ex.

GÄRDE WESSLAU

förening med tillgångar större än 1,5 mkr, förening som driver näringsverksamhet och förening som är moderföretag i en koncern.

Under vissa omständigheter är en ideell förening även skyldig att avge årsredovisning, i enlighet med reglerna i årsredovisningslagen. Det rör i korthet föreningar som över tid haft många, (50), anställda, en stor balansomslutning och nettoomsättning.

Även om Trappans blivande ideella förening inte synes kräva auktoriserad revisor, rekommenderas att det i stadgarna anges att sådan ska utses. Ett centralt skäl för det är att bildarna och även verksamhetens framtida bidragsgivare är tänkta att vara offentliga organ, av vilket följer ett behov av god förvaltning och möjlighet till granskning av verksamheten.

2.5.4 Förenings upphörande

En ideell förening kan upphöra antingen genom att den likviderar sig själv eller genom att den försätts i konkurs. Det är medlemmarna som beslutar om likvidation och det är därför lämpligt att reglera i stadgarna hur det ska ske, däribland beslutsförheten för sådant beslut samt vad som ska göras med eventuella tillgångar då föreningens alla skulder betalats.

3 OFFENTLIGRÄTTSLIGA ASPEKTER PÅ VÄSTRA GÖTALANDSREGIONENS ÅTAGANDE

3.1 Kommunala kompetensen

VGR har för avsikt att, genom något av dess helägda aktiebolag, vara en av bildarna och medlemmarna i den planerade föreningen. Det reser frågan huruvida åtagandet är förenligt med kommunallagens regler om den kommunala kompetensen. Vad gäller huruvida VGR kan engagera sig i den planerade verksamheten som sådan, är det Gärde Wesslaus bedömning att det inte föreligger några hinder för det. Den planerade

GÄRDE WESSLAU

verksamheten syftar till, som Gärde Wesslau förstått det, att dels bidra till att ett inte obetydligt kollektiv av yrkesverksamma regioninvånare ges en möjlighet att stärka sin kompetens och därmed attraktionskraft- både för den enskilde men även för branschen i regionen som helhet. Utöver denna arbetsmarknadsmässiga aspekt har VGR, som Gärde Wesslau bedömer det, även anledning att engagera sig ur en kulturpolitisk aspekt. VGR har såväl ett statligt som regionalt uppdrag att verka för en utveckling av kulturen i sin region. Att då arbeta tillsammans med kulturinstitutionerna i regionen, för att bereda dem tillgång till rätt kompetens och därmed främja deras verksamheter, torde vara i linje med VGR:s lagenliga kompetens.

3.2 Offentlig verksamhet genom ideell förening

Den planerade verksamheten ska bedrivas genom en ideell förening och frågan är huruvida den associationsformen är tillåten för offentlig verksamhet. Offentlig verksamhet bedrivs vanligen i förvaltningsform eller genom aktiebolag. Det finns emellertid inte något förbud mot att bedriva offentlig verksamhet även i annan associationsform. Möjligen är, jämte förvaltningsformen, aktiebolaget till sin konstruktion som huvudregel en mer lämplig form, men den verksamhet som planeras för Trappans vidkommande, kan enligt vår bedömning väl bedrivas genom ideell förening.

I egenskap av offentligt organ bör de som ska utgöra bildare och medlem i föreningen, vara noga med att i beslutsunderlag beskriva det övergripande syftet med engagemanget – såsom t.ex. VGR gör genom att tilldela kulturpolitiska uppdrag, så att detta kan förklaras för region- och kommuninvånarna. Detsamma gäller den löpande förvaltningen av verksamheten, så att invånarna även kan värdera utfallet av den avsedda effekten.

3.3 Lokaliseringsprincipen

VGR har informerat att Trappans framtida verksamhet ska bedrivas i samarbete med institutioner i annan region än den egna. Det aktualiserar den kommunalrättsliga lokaliseringssprincipen, som innebär att en kommun, (eller region), endast får ägna sig åt

GÄRDE WESSLAU

verksamhet inom dess egna geografiska gränser. Principen skulle kunna utläsas som att ett regionöverskridande samarbete kring Trappans verksamhet inte skulle vara tillåtet. Så är emellertid inte fallet. Ett samarbete över gränserna är tillåtet om det är till övergripande nytta för de egna invånarna. Det föreligger inte heller något hinder att samverkande kommuner eller regioner samäger verksamhet eller tillsammans utgör medlemmar i en ideell förening.

4 BILDANDET AV DEN IDEELLA FÖRENINGEN FÖR TRAPPAN

4.1 Tillvägagångsätt

Bildandet av en ideell förening för Trappans verksamhet bör inledas med en identifiering av bildarna samt formellt beslut från dessa att utgöra bildarna.

Gärde Wesslau har vid samtal med företrädare för VGR och med företrädare för Trappan, förstått att det är önskvärt att bildarna utgörs av organisationer som har ett direkt intresse för verksamheten och som också kan se medlemskapet som ett främjande av den egna verksamheten. Utöver de av Västra Götalandsregionen helägda bolagen Göteborgsoperan AB, Göteborgs Symfoniker AB, och Film i Väst AB samt det majoritetsägda bolaget Regionteater Väst AB, (9 % ägs av Uddevalla kommun), har även nämnts Göteborgs Stadsteater AB samt Region Halland, genom något av dess relevanta aktiebolag. Vidare har framkommit att Göteborgs universitet, genom Högskolan för scen och musik eller Akademin Valand samt Högskolan Väst är viktiga intressenter. I tillägg till nämnda krets av potentiella bildare och medlemmar har framförts vikten av att ha en löpande dialog kring verksamhetens strategiska inriktning med berörda fackförbund, frigrupsorganisationer och Arbetsförmedlingen Kultur och Media.

När bildarkretsen, och därmed även föreningens medlemskrets, är bestämd bör parterna ingå ett samverkansavtal, vari parterna förpliktar sig att tillsammans bilda den ideella föreningen. Avtalet ska även ange ändamålet med samarbetet och reglera parternas åtaganden.

GÄRDE WESSLAU

Med utgångspunkt i samverkansavtalet kan föreningen bildas och stadgar upprättas. När stadgarna är upprättade ska en konstituerande föreningsstämma genomföras, vid vilken medlemmarna utser ordförande och ledamöter till styrelsen.

Även styrelsen bör konstituera sig vid ett första styrelsemöte. Styrelsen bör upprätta styrande dokument såsom arbetsordning för styrelsen samt arbets- och attestinstruktion för verksamhetsansvarig.

4.1.1 Bildandet i korthet:

1. Identifiera bildarna.
2. Ingå samverkansavtal.
3. Upprätta stadgar.
4. Konstituerande föreningsstämma, inkl. val av styrelse.
5. Konstituerande styrelsemöte

4.2 Bildandehandlingar

Gärde Wesslau har till stöd för bildandet upprättat följande skriftliga handlingar:

- Denna promemoria - till stöd för processen och upprättande av eventuella tjänsteutlåtanden m.m.
- Förslag till samverkansavtal.
- Förslag till stadgar.
- Mall på fullmakter för bildarnas ställföreträdare.
- Förslag till protokoll från konstituerande föreningsstämma.

GÄRDE WESSLAU

- Protokoll från konstituerande styrelsemöte.

Så snart styrelsen konstituerats bör den upprätta en arbetsordning för styrelsen samt arbets- och attestinstruktion för verksamhetens chef.

5 AVSLUTANDE KOMMENTARER

Inför bildandet av den ideella föreningen bör även en överenskommelse med Teaterunionen förhandlas fram avseende eventuella tillgångar och skulder hänförliga Trappan. I det sammanhanget bör även regleras ägande- och nyttjanderätt till eventuella varumärken och andra immateriella tillgångar.

Vidare bör uppmärksammas att Gärde Wesslaus uppdrag inte har omfattat en skatterättslig analys av den ideella föreningens verksamhet. En sådan kan eventuellt vara motiverad, och då med fokus på förutsättningarna avseende mervärdesskatt.

Roland Adrell

Svante Hjertén

SAMVERKANSAVTAL

mellan

[Den första parten]

och

[Den andra parten]

[Den tredje parten]

[Den fjärde parten]

[Den femte...]

2016-04-27

Detta samverkansavtal ("Avtalet") har ingåtts mellan

- (1) [Den första parten], [org.nr], [adress], ("[Part 1]"), och
- (2) [Den andra parten], [org.nr], [adress], ("[Part 2]").
- (3) [Den tredje parten], [org.nr], [adress], ("[Part 3]").
- (4) [Den fjärde parten], [org.nr], [adress], ("[Part 4]").

[Part 1], [Part 2], [Part 3] och [Part 4] är nedan var för sig benämnda "Part" samt gemensamt "Parterna".

§ 1 Bakgrund

Under benämningen Kulturakademien Trappan, (Trappan), bedrivs kompetensutveckling för yrkeskategorier verksamma inom kulturområdena scenkonst, musik samt film och TV utifrån branschens behov. Verksamheten utgörs i huvudsak av kurser, utbildningar och workshops, men ska också kunna inrymma t.ex. validering av utländska utbildningar, engagemang i projekt inom EU och annan internationell samverkan.

Trappans övergripande mål ska vara att utgöra en kompetens- och branschutvecklande funktion till nytta för branschens aktörer. Det är branschens behov som ska vara utgångspunkten för Trappans verksamhet. Där ligger att Trappan även ska bedriva en löpande omvärldsbevakning och dialog med branschen.

Huvudman för verksamheten är Teaterunionen, en samarbetsorganisation för institutioner, organisationer, fria grupper och individer verksamma inom svensk scenkonst, musik samt film och TV.

Företrädare för Trappan har i dialog med företrädare för Västra Götalandsregionen, Koncernavdelning kultur, (VGR), och ett antal övriga intressenter bedömt det lämpligt att överföra verksamheten från Teaterunionen till en egen juridisk person.

§ 2 Avtalets syfte

Parterna i detta Avtal har dels beslutat att bilda en ideell förening, (Föreningen), för Trappans framtida verksamhet, dels beslutat att tillsammans utgöra föreningens medlemmar.

Här nedan reglerar Parterna förutsättningarna för bildandet av den ideella föreningen samt vilka åtaganden respektive part ikläder sig i anledning av detsamma.

§ 3 Bildandet

Parterna förbinder sig, var och en, att tillsammans bilda en ideell förening och att även bli medlemmar i densamma.

§ 4 Föreningens firma

Föreningens firma ska vara Kulturakademin Trappan ideell förening.

§ 5 Föreningens ändamål

Föreningens ändamål ska vara att bedriva kompetensutveckling för yrkeskategorier verksamma inom kulturområdena scenkonst, musik samt film och TV.

§ 6 Föreningens stadgar

Vid bildandet, och till fullgörande av detta Avtal, ska Parterna upprätta och anta stadgar för Föreningen. Förslag till stadgar har tagits fram, **bilaga 1**, vari bl.a. följande har reglerats:

- Föreningens namn och ändamål,
- Att Föreningens högsta beslutande organ är Föreningsstämman,
- Hur beslut i Föreningens angelägenheter ska åstadkommas,
- Att Föreningen ska ha en styrelse där varje medlem är representerad genom en ordinarie ledamot och en ersättare,
- Att styrelsen ensam ska äga rätt att besluta om medlemskap,
- Att medlemskap i Föreningen endast kan beviljas juridisk person och att medlem kan endast den bli som är professionellt verksam i de branscher som föreningens verksamhet vänder sig till,
- Vilka frågor, utöver fråga om stadgeändring, som medlemmarna ska äga rätt att besluta i,
- Att Föreningen årligen ska upprätta en årsredovisning, innehållandes resultaträkning, balansräkning och verksamhetsberättelse,
- Att Föreningens räkenskaper ska granskas av en auktoriserad revisor,
- Att beslut huruvida medlemsavgift ska utgå samt dess belopp ska beslutas av styrelsen,
- Att för det fall Föreningen avvecklas, dess eventuellt kvarvarande tillgångar ska tillfalla medlemmarna med lika delar. Utskiftade tillgångar ska användas av respektive medlem till ändamål i Trappans anda, samt redovisas till vid tiden för likvidationen aktuella offentliga bidragsgivare,
- Att medlem kan bli utesluten på den grunden att denne inte längre aktivt och efter bästa förmåga verkar för föreningens ändamål.

§ 7 Startkapital

Parterna är överens om att inga krav på startkapital kan riktas gentemot någon av parterna.

§ 8 Inför bildandet av föreningen ska en överenskommelse göras med Teaterunionen avseende eventuella tillgångar och skulder hänförliga Trappans nuvarande verksamhet.

§ 9 Verksamhetens finansiering

Verksamheten ska finansieras med offentliga bidrag och egna intäkter från verksamheten.

§ 10 Parterna är överens om att samtliga förbinder sig, att utifrån parts förutsättningar, ansvara för föreningens verksamhet som sådan. Dock ikläder sig, ingen part något finansieringsansvar för föreningen eller dess verksamhet, utöver att erlagga eventuell medlemsavgift.

§ 11 Tidplan

Föreningen ska bildas under år 2016 och vara i drift senast [DATUM].

§ 12 Tvist

Tvist om detta avtals tolkning ska avgöras enligt svensk rätt och vid svensk domstol.

Signatursida följer.

Detta Avtal har upprättats i [ANTAL] likalydande exemplar varav Parterna har tagit var sitt.

[Ort] den [**]

[Ort] den [**]

[DEN FÖRSTA PARTEN]

[DEN ANDRA PARTEN]

[Namnförtydligande]

[Namnförtydligande]

[Namnförtydligande]

[Namnförtydligande]

[DEN TREDJE PARTEN]

[DEN FJÄRDE PARTEN]

[Namnförtydligande]

[Namnförtydligande]

[Namnförtydligande]

[Namnförtydligande]

Bilagor

Förslag till stadgar

Behörighetshandlingar samtliga Parter.

STADGAR

FÖR

KULTURAKADEMIN TRAPPAN IDEELL FÖRENING

Antagna vid föreningsstämma den [DATUM]

UTKAST

ALLMÄNT

- § 1 Föreningens namn ska vara Kulturakademin Trappan ideell förening.
- § 2 Föreningens ändamål ska vara att bedriva kompetensutveckling för professionellt yrkesverksamma inom scenkonst, musik, film och television utifrån branschens behov. I verksamheten ska, utöver kompetensutveckling, t.ex. även kunna inrymmas validering av utländska utbildningar, EU-projekt och annan internationell samverkan. Ändamålet förutsätter en löpande omvärldsbevakning och dialog med branschen. Verksamheten ska erbjudas professionella verksamheter, grupper och individer.
- § 3 Föreningsstämman kan besluta om att föreningens verksamhet, helt eller del därav, ska bedrivas i annan juridisk associationsform.

MEDLEMSKAP

- § 4 Medlemskap till föreningen beviljas av styrelsen.
- § 5 Till medlem kan endast antas juridisk person som är professionellt verksam i de branscher som föreningens verksamhet vänder sig till.
- § 6 Medlem som önskar träda ur föreningen ska skriftligen anmäla detta till styrelsen. Medlem som trätt ur föreningen äger inte rätt att göra anspråk på någon del av föreningens tillgångar.
- § 7 Medlem kan uteslutas ur föreningen om denne inte längre aktivt och efter bästa förmåga verkar för föreningens ändamål.

- § 8 Beslut om uteslutning av medlem fattas av styrelsen. Innan sådant beslut fattas, ska styrelsen skriftligen tillställa medlemmen de skäl som läggs till grund för uteslutning samt ge denne tillfälle att yttra sig över de skäl som anförs. Beslut om uteslutning ska innehålla en motivering till detsamma samt information om vad medlemmen ska iaktta för att överklaga beslutet. Beslutet ska skriftligen meddelas den uteslutne medlemmen senast sju (7) dagar från att det fattades.

MEDLEMS RÄTTIGHETER

- § 9 Medlem äger rätt att granska föreningens ekonomiska ställning och löpande förvaltning.

MEDLEMS SKYLDIGHETER

- § 10 Medlem är skyldig att betala den medlemsavgift som styrelsen beslutat ska gälla.
- § 11 Medlem är skyldig att följa föreningens stadgar.
- § 12 Medlem ska aktivt verka för föreningens ändamål.

ORGANISATION

- § 13 Föreningens högsta beslutande organ är föreningsstämman.
- § 14 Föreningen ska ha en styrelse som utses av medlemmarna vid föreningsstämma.

- § 15 Styrelsen ska i vart fall ha lika många ordinarie ledamöter som antalet medlemmar. Därtill ska varje medlem utse en ersättare.
- § 16 Till ledamot av styrelsen kan endast väljas medlems ställföreträdare eller den som medlem befullmäktigat att ingå i styrelsen.
- § 17 Styrelsen ska svara för föreningens organisation och förvaltning av dess angelägenheter.
- § 18 För föreningens löpande förvaltning ska styrelsen anställa en verksamhetschef.
- § 19 Styrelsen ska tillskapa ett strategiskt råd, med uppgift att bidra till verksamhetens utveckling. Rådets medlemmar ska sökas bland bolag, organisationer och institutioner i branschen, dvs. inom kulturområdena scenkonst, musik samt film och TV. Det är styrelsen som beslutar om vilka som ska ingå i det strategiska rådet.
- § 20 Styrelsen ska i sin planering av verksamheten ta hänsyn till de eventuella uppdrag som kan följa av till föreningen beviljade offentliga bidrag.

MÖTEN

Föreningsstämma

- § 21 Föreningen ska senast sex (6) månader efter avslutat räkenskapsår hålla en ordinarie föreningsstämma.
- § 22 Styrelsen ska bestämma tid och plats för föreningsstämman samt svara för att kallelse sker till samtliga medlemmar senast fyra (4) veckor före stämman.

- § 23 Styrelsen ska hålla redovisningshandlingar, revisionsberättelse och andra för stämman relevanta handlingar tillgängliga senast två (2) veckor före stämman.
- § 24 Kallelse till stämman ska ske genom brev eller e-post till medlemmarna.
- § 25 Endast medlem har rätt att närvara vid föreningsstämman.
- § 26 Medlem har rätt att utöva sin rösträtt och rätt till närvaro genom befullmäktigat ombud.
- § 27 Ordförande vid föreningsstämman ska väljas av stämman.
- § 28 Vid föreningsstämman ska följande behandlas:
1. Upprop och fastställande av röstlängd
 2. Val av sekreterare för stämman
 3. Val av justeringsmän, som jämte ordföranden ska justera protokollet, samt rösträknare
 4. Fråga om stämman utlysts på rätt sätt
 5. Fastställande av dagordningen
 6. Årsredovisning, innehållandes resultat- och balansräkning, samt styrelsens verksamhetsberättelse för det senaste verksamhetsåret
 7. Revisors berättelse över styrelsens förvaltning det senaste verksamhetsåret
 8. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen och verksamhetschef det senaste verksamhetsåret
 9. Fastställande av verksamhetsplan och budget för kommande verksamhetsår

10. Fastställande av antalet styrelseledamöter

11. Val av:

- a. Styrelsens ordförande, för en tid av ett (1) år
- b. en tredjedel av antalet ledamöter, för en tid av ett (1) år
- c. en tredjedel av antalet ledamöter, för en tid av två (2) år en tredjedel av antalet ledamöter, för en tid av tre (3) år
- d. En auktoriserad revisor för en tid av ett (1) år
- e. En lekmannarevisor för varje medlem, för en tid av ett (1) år
- f. Tre ledamöter i valberedningen, för en tid av ett år. En av ledamöterna ska väljas till valberedningens ordförande.

12. Förslag som väckts av styrelsen eller lämnats in av röstberättigad medlem senast tre (3) veckor före stämman. Förslag om stadgeändring eller upplösning av föreningen ska lämnas in senast fyra (4) veckor före stämman.

Extra föreningsstämma

§ 29 Styrelsen får kalla föreningens medlemmar till extra möte om sådant behövs. Vidare är styrelsen skyldig att kalla till extra möte när revisorerna, med skriftligen angivna skäl, så kräver eller när det för angivet ändamål begärs av minst två (2) röstberättigade medlemmar. Underlåter styrelsen att inom 14 dagar kalla till mötet, får den som krävt mötet kalla till detta. Extra möte kan utlysas av styrelsen genom kallelse jämte dagordning för extra möte till medlemmarna genom brev eller e-post till medlemmarna inom samma tid. Extra möte kan utlysas av medlemmar genom kallelse jämte dagordning för extra möte genom brev eller e-post till medlemmarna till medlemmarna senast 30 dagar före mötet.

§ 30 Vid extra möte får endast i dagordningen upptaget ärende behandlas och avgöras.

Styrelsemöten

§ 31 Styrelsemöte ska avhållas i vart fall fyra (4) gånger per år.

BESLUT

§ 32 Föreningsstämman är beslutsmässig när hälften av de röstberättigade medlemmarna är närvarande.

§ 33 Styrelsen äger rätt att besluta huruvida medlemsavgift ska betalas samt till vilket belopp.

§ 34 Beslut fattas med acklamation eller genom omröstning om någon begär det. Med undantag för de i § x (*nedan*) angivna fallen, fattas beslut med enkel majoritet. Vid omröstning som inte avser val gäller, vid lika röstetal, det förslag som stöds av ordföranden vid mötet, om denne är röstberättigad. I annat fall avgör lotten. Vid val ska i händelse av lika röstetal lotten avgöra.

§ 35 Beslut om stadgeändring eller föreningens upplösning ska fattas av föreningsstämman. Sådant beslut är endast giltigt om det stöds av två (2) tredjedelar av närvarande medlemmar på två av varandra följande föreningsstämmor. Sådant stämma kan även vara en extra föreningsstämma.

FIRMATECKNING

§ 36 Föreningens firma tecknas av styrelsen eller av två styrelseledamöter i förening.

VERKSAMHETSÅR OCH RÄKENSKAPSÅR

§ 37 Föreningens verksamhetsår och räkenskapsår ska vara kalenderår.

REVISION

§ 38 Föreningen ska årligen upprätta en årsredovisning, innehållandes resultat-och balansräkning och verksamhetsberättelse.

§ 39 Föreningens räkenskaper ska granskas av auktoriserad revisor.

§ 40 Styrelsen ska tillhandahålla revisorerna föreningens räkenskaper, protokoll från föreningsstämmor och styrelsemöten samt medlemsförteckning jämte andra handlingar som de begär att ta del av. Detta så att revisionsberättelse av det senaste räkenskapsåret kan överlämnas senast två (2) veckor före beslutat datum för föreningsstämma.

VALBEREDNING

§ 41 Valberedningen består av ordförande och två (2) övriga ledamöter valda av föreningsstämman. Valberedningen sammanträder när ordföranden eller minst halva antalet ledamöter så bestämmer. Styrelsens ordförande bör adjungeras till valberedningen. Senast fyra (4) veckor före föreningsstämman ska valberedningen meddela de röstberättigade medlemmarna sitt förslag.

FÖRENINGENS UPPLÖSNING

§ 42 Om föreningen upplöses ska kvarvarande tillgångar efter avveckling tillfalla medlemmarna med lika delar. Utskiftade tillgångar ska användas av respektive

medlem till ändamål i Trappans anda samt redovisas till, vid tiden för likvidationen, aktuella offentliga bidragsgivare.

TVINGANDE LAGÄNDRING

§ 43 Om tvingande bestämmelse i lag, som påverkar föreningens stadgar, ändras eller tillkommer, ska motsvarande ändring eller tillägg i föreningens stadgar anses beslutat av föreningsstämman. För att stadgarna ska stämma överens med gällande lag, ska även vid nästkommande föreningsstämma beslut fattas om stadgeändring i enlighet med ovanstående.
